

КЪМР-ни ПАРЛАМЕНТИНДЕ

Культура хазнабыз тийишлисича сакъланыр ючюн

КЪМР-ни Парламентини президиумуну кезилу жыйынууда Къабарты-Малкъары халкыны культура хазнасын саклау жаны бла биргелешип сюзилгендиле. Депутатла «правительствосу сагъаты» чеклеринде «КЪМР-ни халкыны культура хазнасын объектилерини юсюнден» республикалы закон кылау толтурулганын тингендиле.

КЪМР-ни культура министри Руслан Фиров айтканга кере, республикада культура эм тарых магъанады эсертмелени тинтиу эм саклау ише баг магъана берилди. Министерствода ол жаны бла энчи управленни да кыралганды. Къабарты-Малкъарда биологияда 521 культура эм тарых эсертме барды. Аландан 61 федеральны, 460 - жергили магъаналыды, 238-си КЪМР-ни культура министри Руслан Фиров айтканга кере, республикада культура эм тарых магъанады эсертмелени тинтиу эм саклау ише баг магъана берилди. Министерствода ол жаны бла энчи управленни да кыралганды.

РФ-ни Шахар курулушуну кодекси тийишлиликде, культураны хазнасына саналган объектилер тийресе жер-жерлени територияларын айткычу планларны кыюулулга керекдиле. «Биз эсертмелени чеклери белгилеу эм аланы тийреси саклау жаны бла иши башлагъанбыз. Алай ахча кытыкыны хазнасыдан аны тийишлисича бардырырга ол жокъуду», - дегенди министр.

Руслан Фиров айтканга кере, законна тийишлиликде эсертмелени тийресе мелиорация, курулуш, жерлени тап халгъа келти-

риу эм башха ишле бардырырга эркин этилмейди. Аны бла байламды, министр оюм этгенден, КЪМР-ни Администрация бузукълукалы юсюнден кодекси тюрленуле кирирге тийишлиди. Эсертмелени саклау жаны бла жорукъланы бузганы аналгъа жууулылыкны кытыландырырга керекди. «Жарыуыга арт омул» жылдыкда Къабарты-Малкъарны археологиясына уллу заран салынганды. Къурулуш ишле бардырыганда тарых эсертмеле жокъ этилгендиле. Законна тийишлиликде уа археологияны эсертмелерин приватизация этерге жарамайды, ала кыралны иелигинде болурга тийишлиликде. Аланы тийреси тарых-культура магъаналы объектилер тийресе киредиле», - деп къошханды доклады.

Археология эсертмеле кыралны иелигинде болурга керекдиле деген жорукъ да сакъланмайды. Нек дегенде эсертмелени тийресе жер тарых-культура магъаналы болганын законна белгиленигенди. Аны ючюн археология эсертмелени жер-жерли самоуправление органа энчи адамланы иелигине негда аренада берил къоядыла. Министерств буыл бузукълукалы ачыкълу жаны бла уллу иш бардырыды - дайым да жер-жерлеге барып, культура хазнага кирген объектилерни саклау иш къалай кыралганын тингендей турдыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къырал Советни президиумуну жыйылыуу

Арсен КАНОКОВ:

«Биз барыбыз да - россейлилебиз»

Къабарты-Малкъарны башчысы Арсен Каноков Къырал Советни президиумуну жыйылыууна къатышханды. Аны Россейни Президент Дмитрий Медведев Уфада бардырганды. Жыйылууда сёз Россейде миллетле аралы келишуну мағаналарына гуманитар дерслени беруну амалларны, школунга эмда студентле бла ишлеуно формаларына жангандан тынгы кыларга, бир бирге огурулга кырауындан сора россейли властыла артыктаду уллу эс бургандыла.

«Биз бир милети кырал миллет кырауыга, аны бла бирге уа Россейде жашауу анал халкыны энчилерин саклауыга борчулубуз», - дегенди Дмитрий Медведев, жыйылууну башлай. - Бир бири байкъландырып, бир бирге бек кыйын эм бушулу кезилеринде, ол санда урушуну заманында да билекилик эте келген миллетле чек салынганын бамды. Ол иги тойолду!» - дегенди ол. Андан сора да, Дмитрий Медведев акыл этгенден, кырал грантланы келешуну системасын жангыча кырауыга, миллетле эмда конфессияла аралы халлауны игилендируге себеплик

конфессияладан ишчи къауумла кырауыга кереклисин айтып, субъектлени башчыларына бу ише жаржаны бла да себеплик этерге бурганды. Окъуу ийледе граждандар миллетле ийлеуно юсюнден айта, Президент «окуу китапаны мағаналарына гуманитар дерслени беруну амалларны, школунга эмда студентле бла ишлеуно формаларына жангандан тынгы кыларга, бир бирге огурулга кырауындан сора россейли властыла артыктаду уллу эс бургандыла.

«Биз бир милети кырал миллет кырауыга, аны бла бирге уа Россейде жашауу анал халкыны энчилерин саклауыга борчулубуз», - дегенди Дмитрий Медведев, жыйылууну башлай. - Бир бири байкъландырып, бир бирге бек кыйын эм бушулу кезилеринде, ол санда урушуну заманында да билекилик эте келген миллетле чек салынганын бамды. Ол иги тойолду!» - дегенди ол. Андан сора да, Дмитрий Медведев акыл этгенден, кырал грантланы келешуну системасын жангыча кырауыга, миллетле эмда конфессияла аралы халлауны игилендируге себеплик

этерик медиапродукцияны чыгарууыга келендируге ючюн ийлендируге керекди. Къыралны регионларны араларында культура байламлыкъланы президент миллетле аралы келишунуно юсюнден айта, Президент «окуу китапаны мағаналарына гуманитар дерслени беруну амалларны, школунга эмда студентле бла ишлеуно формаларына жангандан тынгы кыларга, бир бирге огурулга кырауындан сора россейли властыла артыктаду уллу эс бургандыла.

«Биз бир милети кырал миллет кырауыга, аны бла бирге уа Россейде жашауу анал халкыны энчилерин саклауыга борчулубуз», - дегенди Дмитрий Медведев, жыйылууну башлай. - Бир бири байкъландырып, бир бирге бек кыйын эм бушулу кезилеринде, ол санда урушуну заманында да билекилик эте келген миллетле чек салынганын бамды. Ол иги тойолду!» - дегенди ол. Андан сора да, Дмитрий Медведев акыл этгенден, кырал грантланы келешуну системасын жангыча кырауыга, миллетле эмда конфессияла аралы халлауны игилендируге себеплик

«Россейни Президентини эсин ол магъаналыга саналган бир къауум затка бурганды. Бек алгъа бир граждандар миллетле эмда бир россейли миллетини: «россейлиле» кырауыга кереклисе. Экинчинде, Сев-Восток республикаларында орусуланы социальный жаны бла кырауу-

лауу кючлендируу, аланы социальный болумларын игилендируу жаны бла энчи программада жарашдырып къабыл кёруге тийишлиди. «Къабарты-Малкъарны кырал власть органдары аны жарашдырырга тир кытышырга хазырдыла. Бусагъатда орус халкъ кетип барганына да кырамай, аланы арха кытайрууну амаллары этиледиле», - дегенди Арсен Каноков.

Анга колгоге ол КЪМР-де миграция службаны шартларын келтиргенди: арт беш жылда оруслауа къабартылылдан эм малкъарлылдан эсе да кеп къайтыдыла. Ючюнчюден, КЪМР-ни башчысыны оюмуна кере, жорютолуу келген закондательствону эмда Миллет политиканы концессиясын тюрлендируге, аланы Россейни айткычу шендолю болумларына тюз келтирге жарашдырырга керекди. Арсен Каноков дагъыда «Россей Федерацияны халкылары юсюнден» федеральный закон чыгарууну органдарына кыралда да иги болугунун айтканды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Кечу

Жан аурутууну принциплерин эм башха алып

Россей Федерация Президентини Дмитрий Медведев, жан аурутууну принциплерин эм башха алып, С.Н.Горватны, А.Х.Тенизовны, З.Б.Кущовну кеңири юсюнден оюунда къол сапанды. Ала этген амалыныча уголонын законлага кере артыкъ улгунга эмда орталыкълага саналгандыла эмда жамауатха къоркъулу туюл олдиле.

Алгъаракълада КЪМР-ни Президентини Арсен Каноков, Адамланы кеңири пропроспраны жаны бла комиссияны эсерттирууну поэге санал, кыралны башчысындан башында да сатынмалганы адамланы кеңерин тилгенди. Эсизиге салайкъ, амалыкъчыны кеңири юсюнден оюу бир

ненча жорукъ толтурулса этиледиле: алгын ол сюдге тартымаса, амалыкъчы этгенде оююндан право низамыны саклауу органдарга эмда билдирсе, къайтарип амалыкъ иш этмесе, сюд чыгарганы оюну тийишлисича толтурулса. Дагъыда амалыкъчыны тилиги ол тутулуп турганын урעהджаны оюучулары да къабыл кёруге, башына эркин болса уа, жашау этерге социальный онглары болурга керекдиле.

Д.ХАЖХОКОВ,
КЪМР-ни Президентини Администрациясыны кырал-право управленийяны жаны бла секторуну таматасы.

Эгертин

«Заманны» мартдан алып башларча

Хурметли жамауат!
Сиз 2011 жылны биринчи жарымына «Заманга» жазыламай къалган эсегиз, халны тюзетирге онг баргы. Жазылууну 25-чи февральга дерги жарашдырсагъыз, ана тилибизде чыкъган газетни март айдан алып башларыкъсыз.

Жазылууну багасы тёрт айга – 237 сом 40 копек.

Бизини индексибиз - 51532

Семинар

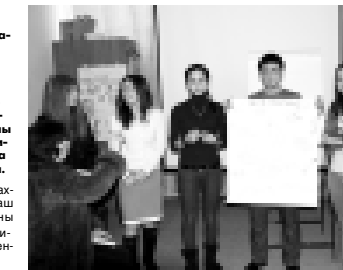
Ахшылык этерге юйрене

Озган байрым юн Черек району «Чирк кёл» турнт базасында «Жамауат ишлеге кеси ырызлыклары бла кытышкыну шендолю амаллары» деген семинар-тренинг регион даражада бардырылганды. Аны КЪМР-ни Жаш тёлёно эмда жамауат биригуелени ишери жаны бла министерствосу, «Жаш тёлёно проблемаларыни институту» деген жамауат организация бла бирге «Жаш волонтерлер» деген энчи проектни ишлеринде кырауындан. Ол «Россей Федерацияны Правительствосуну 2012 жылга дерги этилик ишлерини санына кирген «Жаш тёлёно социальный жумушала олам кытышырча этиу» деген проектни бир кесегинди.

Черек районга семинар-тренинге къатышырга КЪМР-ни школларыны, вузаларны активистлери, шахарлары бла элени жаш тёлёно ишлери жаны бла управленийя халнага республиканы Басхан районунда биринчи жаш тёлё «Галактика» араны ачылганын юсюнден видеофильм да кергизтилгенди.

Семинар-тренинге къатышхандыла. Яларыны специалистлери къатышхандыла. Север Осетия-Алания, Къабарчай-Черкес Дагъыстан республикаладан, Ставрополь крайдан бла Москвадан къонакъла келгендиле-битеу да 102 адам. Семинар алыкъа да эсепге алынмагъан жаш тёлё жамауат организациялары эм кеси ырызлыклары бла игилтик, болушлык этерге оюйген къымылдануны келечилерини презентацияларындан башланганды. Анга къатыш-

Къабарчай-Черкесияны делегациясы ишлери кергизтеди.

Станислав Караваешников лекцияла окутуланды. Семинарда бир тёртге бёлёну бардырылганды. Биринчи кесегинде жаш тёлё бла ишлеуно специалтисти би темалагы тренинглери болгандыла: «Кеси ырызлыклары бла ишлеу - ол неди?», «Сен алай ише не кыйсападан кытышса», «Кеси ырызлыклары бла ишлеуно халкъла аралы кесегиди», «Дуняда эмда Россейде кеси ырызлыклары бла болушлык этерге кымылданууну айтууну эм келир заманга онглары», «Жаш тёлё бу жагъасында ик коюно тургандыла. Алгъа анда ишлеуно ишлеуно жорукъ тобегенди, битеу керекли затла бла жалчыхандыла. Семинарны тёртончо кесегинде уа кеси ырызлыклары бла игилтик этиу ише кышулулга оюйген жаш адамла ишлеуно ишлеуно «Интерактивный школ» деп эди. Семинар бошалангандан сора анга къатышхаланы бир бирине да сертификаттал берилгендиле. Жаш адамла «Чирк кёлню жагъасында ик коюно тургандыла. Алгъа анда ишлеуно ишлеуно жорукъ тобегенди, битеу керекли затла бла жалчыхандыла. Семинарны тёртончо кесегинде уа кеси ырызлыклары бла игилтик этиу ише кышулулга оюйген жаш адамла ишлеуно ишлеуно «Интерактивный школ» деп эди. Семинар бошалангандан сора анга къатышхаланы бир бирине да сертификаттал берилгендиле. Жаш адамла «Чирк кёлню жагъасында ик коюно тургандыла. Алгъа анда ишлеуно ишлеуно жорукъ тобегенди, битеу керекли затла бла жалчыхандыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзат,
Суратланы автор алганды.

Жангыллыктыла

Итола Жамауат биригуелеге - Къырал субсидияла

Республиканы автономный негда бюджетни болмагъан, коммерция бла керешмеген организациялары араларында социальный магъаналы проектлени конкурсу этгенди. Анда Тийиштурулу союзу эм КЪМР - ни Журналистлери союзу хорлагандыла. Ала къыралдан субсидия алыкъдыла, жанын ичинде аналыкъны эм ююрюно институтын айткычу бла асманлы информация органдарны творчестволу ишчилерини бизнестерини эм улгунлыкъны ёсдюруу социальный проектлени жашауда бардырыкъдыла.

КУЛАКЪАНЫ Зульфия.

Магаруулукъыга - себеплик

Гитче предпринимательствуга болушлык этиу фондот 2010 жылда Эльбурго районода гитче бизнесини элли проект жашауда бардырыча беш миллион сом бёлёнгенди. Ол гитче предпринимательствону субектилерини ишлери башларча эм айткычу магъаналы берди. Озган жыл эм уллу зайы 400 миң сом болганды. Ол ахча жылга 12 процент, микро негда поручествола бла берилди. Производство сферада сатуу - алууда, халкыны жумушларын жалчытыу бла 853 энчи предприниматель эм 98 гитче предприятие ишледи. Районда асломасында турганды - согуу комплексы ижерге арнады, 40 къонакъ кой барды, тогузусу да къалана турадыла.

Бусагъатда Бедикде ООО «Спутник» бла «Олма»-гис ташы табуу эм зыгыр - гравий къатышы хазырлау бла керештине. Анга инвестияны бичми битеу да 150 миллион сом болганды, 41 ишчи жер къураганды. Тирнуауада ипелобокланы бла пумидини материаллары чыгаруучу чак ачылганды. Гитче бизнесни объектилерини ишлери районду бюджетине алты миллиондан артыкъ ахча тобегинди.

Бизини югор

Предпринимательлик

Проекте кере - ахча

Проходный району гитче бизнесге болушлык этиу муниципальный фонду бизнесте 13 миллион сом багъасы 61 заем бергенди. Фонду таматасы Галина Садовено билдиргенге кере, ол заемла бла Пролетарское, Прималкинское, Красносельское, Граничное, Яттарское, Винградское, Малаканское, Ульчское, Аттуд, Караган элени эм Приближная станицаны келечилери хайырлангандыла. Ала будай, тахта кегелле, жоком, алма ёсдюруу эм чабакчылык бла керештиле. Ол айткыча кере, ахчаны гитче эм орта бизнесте керештине бизнесте керештине керге бергенди. Озган жыл бек уллу зайы 500 миң сом болганды. Предпринимательни асламы да 100-200 миңишер сом болушукъ ишлей эдиле. Займланы бир жылга 15 процент, залог негда поручествола бла бергенди.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Жетшим

Алагъа жетген жокъ эди

Басхан шахарны администрациясыны пресс-секретари Элина Заваева билдиргенге кере, «Басхан-Ауу-Аксамбийни жаш солистлери Арсен Назушев бла Алина Тутова Москвада бардырылган «Россейи фахмулары» деген халкъла аралы хореография фестивал-конкурсу гран-принти къылы болгандыла.

Къыралны тюрлю-тюрлю регионлардан келген 48 коллективни ишлеуно жорукъ тобегинди алыкъчы алып къайтылары ётмелендири. Жаш тейишчюле эм аланы хореографлары Марина Наушева бла Басхан шахарны администрациясыны башчысы Анатолий Бифров тобегенди. Ол аланы жорукъ кызыу алгъышлаганды эм хар бирине ахча сагуу этгендиле. Тамблагъа конча ахша мурадларыны биз Арсен эм Алина эм сайлау бла байламлы этебиз», - дегенди ол.

ТАППАСХАНАЛАНЫ Аминат.

Агротехнопарк

Шендолюго технологияла бла

Басхан районда агротехнопарк къураулыкъды. Анда тёрт жылны ичинде эки миңден аслам адамга билим берирге мурат этиледиле. Бу проект жашауда бардырыча тюрлю-тюрлю жерлерден 25 миллион чакълы сом жыйылыпкъды. Аны курулушу быйыл жайда башлануу 2012 жылда бошальды.

Алышмагъан мадарладан кетип, агробизнесге ботонда фидайлы болуула этерге керекли. Бу оюу-производстволу комбинаты (агротехнопарк) эл мукъо производстволу шендолюго технологиялары бла шагъырейлендируге ючюн къурадыла. Аны бла бирге анда алгъан теорияны практика бла байламлы тутарга керекди. Аны ючюн бизнес-проектле айыргандыла, аланы жашауда бардыруу эл мукъо производстволу магъаналы жарашдырырга себеплик этирдики, - дегенди району администрациясыны экономика эм предпринимательство бёлёмуно башчысы Хасан Шогенцукъ.

Окъуу-производстволу комбинаты арасында бир ююрюно иш бла жалчытыра деп бир къауум гитче производстволу ишлеп башларыкъдыла. Алада кетет ёсдюруу, малчылык, тахта кегелле эм айтбалык культурула ёсдюруу, техниканы ремонт этиу эм жарашдыруу тюрлю-тюрлю сервис службала эм продукция чыгарыны битеу жумушларын тындырыуу кооперативле ишлериленди. Бу производстволу барысы да шендолюго агро-промышленный технологияла бла хайырланарыкъдыла, бютонда бююнолеге районода бу жаны бла сынау барды.

Залина ШОМАХОВА,
Басхан району администрациясыны пресс-службасы.

«Халкымы тарыхын терен тинтирге сюем»
2 бет

Казим Тюркде жюрюген жоллада айлануу келдик
3 бет

Тюрлю-тюрлю амалланы хайырлана
3 бет

Игиледен игиси сайланганды
4 бет

Арсен КАНОКОВ:

«Биз барбыз да - россиябилебиз»

Ақыры. Алы 1-чи беттеди.

Ол жамаатт организациланы миллетте кере курагланганы этнополитика экстремизмин жайылууну сылтаулардан бирине санаганды. «Ю-тёрт адам биригип, «Биз халкы кээрдуулардыбыз, аны атында кюрешибиз» деп, кюрешине алай оркинликке алып токтогын кезилеге терк-терк тобуеубоз. Юридический консультация алып, ала миллеттени бир бирге ачык кюрешемдиге, алай, халкыны психологиясы адат-тюрени, аны орох энч хайрындан, араларына сууклык кийридиле, жалган даула чыгарылды», -дегенди. Юлгоге КЪМР-ни башчысы 131-чи федеральный закон Кавказ-Малкларда «Ю-тюрт адам заманда чыгъан даулашканы келтиргенди. Миллетчи кызууланы юсюрюрулери бла республикада жерлени чеклени белгиле этнополитика ишке айланганды.

КЪМР-ни башчысы терлени деп институтлагы себепти этнико-аиланы коюлдуридуно, андан сора да, Россияни хар халкына тере болган адеп-кыялыны, хар миллет багылап келген адеп-ини пропаладануу бла алыны

штатмпы келтиргенди: «Бюгон кыаллы эсе да бир жамаутаны эмири тугулганды». «Жокду бизде бир торло жамаут, бизде ала бугунууп айланган ирди дорбуна бардыла. Ала эмиле угуй, сабилени бла тишируулы кыялларына болган жийргенчи затладыла», -дегенди РФ-ни Президенти. «Прогнозуу алай бир басма органа бла жуап-сыз политикле кавказлыны аман белги этип кергозгөндиге. Битеу аманыкыны да кавказ халкыла атарга кюрешиде», -дегенди Арсен Канокв. Ол аманык-чыккыны миллет дини, намыс-сыйды да болмаганына ишкесиди. Аны себепли он жаны бла информация политиканы торлендирмей жарыкка койгуду деп оксолайды.

Дмитрий Медведев аспамлы информацияны органага этилген эсертүүлени тозге санаганды эмада журналистлени миллетте аралы халканы, террористлени да ишлери кюрешинде жазуу турлу, сөзлени бек сак сайлаура чыгарыганды. «Кеп кезилде сепаратистлери бла экстремистлени сынауларында тобой турган айтамла хайрыландыла», -дегенди канокв башчы. Юлгоге прол басма органа терк-терк хайрылуучу

ны эсге алырга керекди деп алай кырайды.

Жыйылында жамаут организациланы ишлери, он сонда бузукчу иттерини юсюринден да бир кере сагынылып кыялганды. Сау миллети амандан өшөшүп, кеп регионда да кыуагана чыгарып турган организацила бардыла. «РФ-ни халкларыны юсюринден» закон чыгарууну юсюрден ону этилсе, анда жамаут организацины статусу шарт белгилени деп утүмөт этеме. Айында, граждандар обществода жамаут организациланы келпюноно сейр этерна тоюлдо, алай ким кими атында ишлегени шарт айырырга керекди.

Дагыда миллет республикада орус халкыны проблемаларыны юсюрден барган сөз да магы аналды эди. Кавказда орусунда заманда да тухчулукка сепаратист этил келгендиге, улуу тарыхы магынаны да тутхандыла. Аны себепли Север Кавказда орус халкыга болушуну программасы бек керек болуп тургана санамаа.

Екатерина ТОЛАСОВА,
КЪМР-ни Президенти ни
Правительствону пресс-службасы.

Жаш тегин

«Халккымы тарыхын терен тинтирге сюеме»

Фахмулу жаш одамларыбыз юристле, экономистле, врачла болдыла, историяны усталыккы сайлагыла ую бек азддыла.

«Алай, насамга, аз болса да бардыла. Алдан бири Биттирланы Танымдыла. Биз аны бла тобешип, ушак этгенбиз».

«Танзия, тарыхчы болурга утүмүң не бла байламы жаратылган эди?»

«Мен Къашхатауну орта школ бошоганма. Анда бизни алапат утазыбыз болуучу эди, жаннети болсун, быыл аушканды ол - Алий Касавич М. Алай, Дарсине он сөз бла айган озган өмүрлөк өз алгына келе эдиле. Хар дерис-спектакль кийби. Он школ жылларыма эткен конспектерим бла бизни университетти тарых факультетинде төртюнчю курс окуяна хайрыланды турганма.

«КЪМР» да бакалавриатны кызыл дипломга бошоганма. Магистратурага у А.И. Герцен аты кырап педагогика университетте киргенме. Анда кавказоолде мени Шаханлы Башикта жорланган диплом ишиме сейр эткен эдиле. Бу окуу юйно да кызыл дипломга бошоганма, дипломду «Росей бла Малкыр 19-чу өмүрлөк ахырында, 20-чы өмүрлөк алында тауу жаркыла чыгаруучулары жамаут - политика жазганында» деген темага жазган эдим.

Институтта Орус география обществовону башчысы Комиссароо бла шагырейленгенме. Ол: «Обществога кирсенг, бизни Кавказга атлаган бектепте ишле материалла бла халкыны кызыгыса», -дейди да, мени ары барам. Кертиси бла да, анда битте орус алимле Кавказга экспедицияларындан сора жазгандары жыйылыды. Мен, чабак тенгизге ыкынгандай, анда болмаганы бек бай материал тапканма. Дагыда бу обществода кезууде кезуге кавказоолде жыйладыла. Дунда атлары айтылган алимле бла бирге отурганым мени бек хетемлендиреди.

Ачык айтында, улуу шакарлада билиминг өсдорюрге он кепюне. Заманынгы бошунда оздурмай, кеп салып кюрешсенг, сайлагың усталыгың-

да жетишмеринг болдукулдула.

Бу сагытта мени Россияны илму академиясыны Санкт-Петербургда тарых институту аспирантура осында окуямы. Алырга жаркыландыруучуланы темасын сууганма, Малкырада бла кышшу республикада жаркыландыруучуланы ишлериң тенгештиргенди мура-туну.

«Аспиртантураны бошогананда сора кыяда ишгерге дейсе?»

«Алгарында Санкт-Петербургда Кырал университетте Кавказы халкларыны өз Востокну кафедрасы ачыганды.

Анда преподавател болурга ады мурагым. Кафедраны ачыганы мен отурлу ишге санайма. Совет Союз чыгындан сора халкына араларында шүбүлүк кете барды. Орусунда Кавказда жагышыланы юсюринден хазна зат билмедиле. Кавказ культураны мурдоу халаллык, таза ниетлилик. Бизни элперибизди аят заманга дери киритип окуяна жорюлендиле. Уру ахырысы бла да жок энди. Адамла бир билерине швана эдиле.

Тауулада садакка тилеген адам болмаганды. Нек? Кырауусузга кырауулук болушандар. Хар таулу юйорде он сайлы, кырууланган адимла сабилени бла кыратта болганды. Жарыкты, өмүрленелген, адамлыкны жарыгынды толган культурабыз энди оюла бошоганды. Аны тышындан оймалдыла, терслик кесибоздиди.

Кавказ битте дуняны тарыхында окуяна бек айырмалы белгелен бирди. Мен илму ишим бла тууган жериме не аз дагыда кесим каспылга санаркыма.

«Танзия, кеп ата-анала сабилерин улуу шакарлага окуяга жиберге базымалдыла. Баш сылтау - анда жамаут тургандай, ишлегенме?»

«Ху, Нахимовский үчилеще школ предметтени окутуп турганма. Ол заманда, «Темусу» проекте кытышып, грант да ал-

гына. Аны хайрындан инвалид сабиле турган реабилитация араланы ишлери бла шагырейленгенме. Сангыруу тирис сабилени араларына барганында, балачкыда толуту отурда тауш болмаганы алендирген эди мени. Юретиучо: «Ышгарында тургузса кепилеке, сора кытыгызга кепилеке», -дейди.

Мени инвалид сабиле бла ишлепкынама шагытлык этген сертификатым барды. Алай бу ишге, бозм, хар адам да келише болмаз. Мен да кертораллык тоюлме аны аурулугун, сакыт сабилени керсом, жорюм бек ачыгды.

«Сен Нальчикке уа кыайтыркымысы?»

«Энди Санкт-Петербургда да юйюмдама манга. Бу шахарны ормалары окуяна музейге ушайдыла. Мында театрла, музейле, концерт залы жамауту кесиге болгандыла. Алай кыяда жашасам да, илму ишим токтатыркы тоюлме. Тинтируени темалары не заманда да Малкыр бла байламы болукулдула. Къан бош зат тойлоду. Жерни кыайсы кыйрында жашасан да, кыанынгы сезгенлей турса. Мени баш мурагым - миллети тарыхын анытуду тууган халкымы аны билрича этуду.

БАЙСЫЛПАНЫ Марзип,
Сураг автордуу.

Культура хазнабыз тийишлисича сакъланыр ючюн

Ақыры. Алы 1-чи беттеди.

КЪМР-де культура хазнасы объектирине кирген эсертмелетийиши даражада сакъланыр аны хайрылыну ючюн, «2009-2012 жыллада КЪМР-де культураны анытуу республиканы программа жарашдырылганды. 2010 жылда аны чеклениде республиканы бюджеттен бөлөнгөн ахчы эсертме жагартылганды. Быыл да программа жашауда бардырырга 3,2 миллион сом эмада Тюрбо Мальбахова эсертме ишлериште да 5 миллион сом берилдикти.

Депутаттаны жолдоочылары соруулары кеп эди. «Старыйлар Россия» фракцияны Парламентте да таматасы Владимир Кебеков обаланы кызып, археология билгыны тонау кебейтени белгиле, бузукчуланы уюлоруну жуука тартырга он бардыры РФ-органдагы. Руслан Фиров былай аманыккы ишле болгандарын белгилегенди. Министрөө аны юсюрден прокуратурага эсертту этерге эркиндик берилгенде уа республикада 100-ден астам обала бла кешенеле бардыла. Алай ала алыкча реестрге кошулмагандыла эмада энчи сакъланы-

нган зонага киргенден.

Жер-жерге самоуправленени эмада территориялары социалдык-экономика айнуулары вопрослары жаны бла комитетти председатели Хазратали Бирдов халкыны «КЪМР-де культураны анытуу ишлети кылай бардырылганын сорууга. Министр айтканы кере, аны Мальбахову юбелине жерине орнатырга белгиле. «Культура жаны бла комитетти таматасы Рахайланы Анатолий, прокуратурага да кыармай, Культура министрөө улуу иш бардырыганын чертенди. «Баш проблемэ ачык кытылды. Аны ючюн КЪМР-ни Парламентини сижери Чеченланы Ануур юсюрден вопросу маганалыгыны чертип: «Халк миллетиңин тас этмез ючюн, культура хазнабызы сакъларга бурчулдуз. Эсертмелетийиши халкыбыз аныч жолуу бир жерде да тобогемн, тас болса, арта кыайтарылмакы шагытарлардыла», -дегенди. Спикерини бир эсертмени тутарга керекти эмада методикалы жарашдырылганды деген сорууга, министр, ол барды, деп жуаплаганды. Жыйылууну ахырында Чечен-

анализ эсертмелени реестрге кошуу жаны бла ишчи тамаларга керекди. Объектени кебююнчю законча белгиленген документлери жокду, ол а ачык жетишмеге ишче болушукта.

КЪМР-ни Парламентини Председатели орунбасары Натги Бонан уа Анушер ГЭС-ни каналы дорбуланы ишлериңде кызырланы юсоу бла барганын чертенди. Руслан Фиров айтканы, «РФ-ни халкыны культура хазнасыны объектирине юсюрден» жонда культуруу башлангычы алайда археология тинтиле бардырылганы керекдиле. Бу ишге ахачны объекти ишлетиңне берилди.

КЪМР-ни Парламентини сижери Чеченланы Ануур юсюрден вопросу маганалыгыны чертип: «Халк миллетиңин тас этмез ючюн, культура хазнабызы сакъларга бурчулдуз. Эсертмелетийиши халкыбыз аныч жолуу бир жерде да тобогемн, тас болса, арта кыайтарылмакы шагытарлардыла», -дегенди. Спикерини бир эсертмени тутарга керекти эмада методикалы жарашдырылганды деген сорууга, министр, ол барды, деп жуаплаганды. Жыйылууну ахырында Чечен-

анализ эсертмелени реестрге кошуу жаны бла ишчи тамаларга керекди. Объектени кебююнчю законча белгиленген документлери жокду, ол а ачык жетишмеге ишче болушукта.

КЪМР-ни Парламентини Председатели орунбасары Натги Бонан уа Анушер ГЭС-ни каналы дорбуланы ишлериңде кызырланы юсоу бла барганын чертенди. Руслан Фиров айтканы, «РФ-ни халкыны культура хазнасыны объектирине юсюрден» жонда культуруу башлангычы алайда археология тинтиле бардырылганы керекдиле. Бу ишге ахачны объекти ишлетиңне берилди.

КЪМР-ни Парламентини сижери Чеченланы Ануур юсюрден вопросу маганалыгыны чертип: «Халк миллетиңин тас этмез ючюн, культура хазнабызы сакъларга бурчулдуз. Эсертмелетийиши халкыбыз аныч жолуу бир жерде да тобогемн, тас болса, арта кыайтарылмакы шагытарлардыла», -дегенди. Спикерини бир эсертмени тутарга керекти эмада методикалы жарашдырылганды деген сорууга, министр, ол барды, деп жуаплаганды. Жыйылууну ахырында Чечен-

анализ эсертмелени реестрге кошуу жаны бла ишчи тамаларга керекди. Объектени кебююнчю законча белгиленген документлери жокду, ол а ачык жетишмеге ишче болушукта.

КЪМР-ни Парламентини Председатели орунбасары Натги Бонан уа Анушер ГЭС-ни каналы дорбуланы ишлериңде кызырланы юсоу бла барганын чертенди. Руслан Фиров айтканы, «РФ-ни халкыны культура хазнасыны объектирине юсюрден» жонда культуруу башлангычы алайда археология тинтиле бардырылганы керекдиле. Бу ишге ахачны объекти ишлетиңне берилди.

ФЕСТИВАЛЬ

Патриот сезимле туудурган жырла

Проходна району культура юйюңде школчуланы аралары ады аскер-патриот жырны «Фестиваль» деген төрөлө фестивал-конкурсу бардырылганды.

Школчула сахнага чыгып айткан жырла залда олтургандары жорюктерине жеткенди. Фестиваль сайын «Кюнога». Проходнадын урууну эм урунучу ветеранлары советини башчысы орунбасары. Улуу Ата журтурушка кытышкан Владимир Миловану турган жорюктерини сойюкчилери, фронтла бла тында хорламны жуукчулашдырганлагыа хурмет эт-

көө эл ючюнчюледиле. Кырауучуланы саугасына уа Алтун эли келечиси Руслан Бизагога тийишли болганды. Бек иги художествоу садыт кыруганы ючюн Карагадан Даяна Сакалова белгиленгенди. «Вокальная группа» деген номинацияда хорламга Фрималкинское элчи бла Солдатская станцияда келечилери тийишли болгандыла. «Талант и вдохновение» номинацияда Алтун элчи жырчыларына кши жеталмаганды.

ПРОХОДА МУНИЦИПАЛЬНИ
администрцасыны пресс-службасы.

УРУНУУ РЫНОК

«Не амал бла да энчи ишлериң ачаргы болушабыз»

Элбрус району урунуу рыногунда болууну эм ишчилени сонин кыскартыр ады ады. «Элбрус району этнико-аиланы юсюрден бектепте ишче болушукта.

«Халкыны иш бла жалчытуу уру арасы» муниципалыни унитарны предпритияны директору Оксанна Лориса бла ушак этгенди.

«Лариса Хамитова, бюгонлюкде районда ишлей турган, алада адимла ишчи жерле бла жалчытууны предпритияла кылай бир болмадыла».

«Ана бюзюсо кырауулыктыла, жайырма бир-эччи меленикке 215-чи гитче предпритиялестеюну субъектиреникчиледи. Алай, айттырга кереклиси, аны сатынуу өлчөмүндө да иги кесекге азайганды. Иш беруючюлө керекли кредитле алырга чырмаула чыгъгандыла.

Алай бла производствону бир кесектерин токтатырга бир бир цехлени бла учакталаны ишлени тыргыра тогөндү. Кысык ичине ючюңгө, сөз ючюн, «Элбрусуну агаччю мюлюк» кырал учуредиге. «Элбрусорум», «Тырынууну аз волтыу аппаратчю заводу» ачык акционер общество, чекленген жууаплыктыла болган «Алан» общество кёймөк болмагандыла.

«Тырынууну шахта-курулуш

управленисы» муниципалыни унитарны предпрития да толук ючюу бла ишлепайды, нек делетиле. «Биз аныч жерде жартысын ачык халкысыз отпускка ашырма болмазлыгыны ючюн. Дагыда улуу предпритияладан бири-чекленген жууаплыктыла болган «Кабалкайгыс» общество азында ишлеп турган бериле ишлей тохтап кыалганды эм аны техника ючюн жангыртуу башланганды. Минги тауу тийресинде болган башка организациланы бла объектир юсюринден айтканды, аламы кебюсо сезон бла ишлепиде эм адимлаага да ол кезилдеде болжалы ишле берилди.

«Производство ишден чыгарыганды ала не затла бла кюрешиде?»

«Көпте районда эм республиканды тышынды ишлерге он тапчандыла. Халкыны аспамысы уа торло-торло сфералда предпритиялестеюу бла кюрешинде ишлепиде. Алай бир ачык кырал болушукту берип, не жаны бла да себептик этерге кюрешибиз. Озган жылда кесек ишлени энчи ишлериң ачар ючюн, 105 ишчи граждандыла 6,174 ми сом баганды субъектир динла берилгендиге. Аны хайрындан ала малчылык, сагытуу-алуу, жуушула, ремонт этуу ишле бла кюреширге, гитче производствода ачырга он кесектерин токтатырга бир бир цехлени бла учакталаны ишлени тыргыра тогөндү. Кысык ичине ючюңгө, сөз ючюн, «Элбрусуну агаччю мюлюк» кырал учуредиге. «Элбрусорум», «Тырынууну аз волтыу аппаратчю заводу» ачык акционер общество, чекленген жууаплыктыла болган «Алан» общество кёймөк болмагандыла.

«Тырынууну шахта-курулуш

управленисы» муниципалыни унитарны предпрития да толук ючюу бла ишлепайды, нек делетиле. «Биз аныч жерде жартысын ачык халкысыз отпускка ашырма болмазлыгыны ючюн. Дагыда улуу предпритияладан бири-чекленген жууаплыктыла болган «Кабалкайгыс» общество азында ишлеп турган бериле ишлей тохтап кыалганды эм аны техника ючюн жангыртуу башланганды. Минги тауу тийресинде болган башка организациланы бла объектир юсюринден айтканды, аламы кебюсо сезон бла ишлепиде эм адимлаага да ол кезилдеде болжалы ишле берилди.

«Производство ишден чыгарыганды ала не затла бла кюрешиде?»

59,6 процент болганды, иште 1429 адам салынганды. Болса да, бытыр, башка жылда да, бытталары болмаганды, аны салтууларын башында айтканы.

«Болжалы деп, мен анылагандан, сиз кыраууган халкы тегинген жамаут ишлеге да ады болуптур».

Ху, ала республиканы урунуу рыногунда кытыкчыны жуушатуу жаны бла кыошак мадарланы программасында белгилениди. Аны жашауда бардырып мурада озган жылда районну предпритиялары, организацилары бла отуз келишим тохтадырылганды он битуде да 148 адам иште салынганды.

Окууларындан бош замандарында ахыл-балык болмаган сабилени болжаллы ишле тохтадырыуга да аспам сөз буруп турганды. Районну билим берген учреденилары бла этилген өнчө келишимни хайырылган болуптур. Биз аныч жерде кеп колларындан келген ишче деп аланы хар бири 1275 сом өлчөмдө иш хакларың алыгандыла.

Андан сора да, биз ишлер жер таммай кынылып болмаган граждандыны, инвалидлени, башланган эм орта профессиону билим берген окуу учреденилары бошоганында эм башланган иш бла жалчытууга кюрешин турганды.

«Иш беруючюлө бла аргатыгы да байлыккы кылайды?»

«Иш беруючюлө бизден алагы келерли ишчи кылап сайлау деп илген эдиле анда, аны он жаны бла ыраы этгенбиз. Он а 2009 жылда болганында эсе 40 процентке көпчю. Ала биз иши арабыз аман тоюлдоу, аны себепли ала берген вакансиялары банкы кыралганды эм аланы саны 1480 болганды. Алай иш излеген граждандыны иш усталыклары вакансияга келишмегенлери себепли ишчи ючюгө суром толмай кылады.

«Алай эсе, сизде эсепте кылай иш усталыкты адимла туралды аны иш беруючюлө уа кылай специалистени сураидыла?»

Бизде ишчиле ад эсепте алынганлары аспамсы алгың жарашдыруучу производствода, культуруу комплексе, отповый эм розница сатыу-алууда, социалыни жуушула этуде ишлеп турган граждандыла. Вакансияны банкына кере би автобусланы водителерине, слесарь-сантехник, газозелкостроарщик эм башка иш усталыкчылары айттырга болукулду, алай алагы да суром болмай кылады.

«Халкыны иш бла жалчытуу уру арада эсепте турган граждандыла келпюны аладыла ишисз тургандары ючюн себеплери?»

«Озган жылда алай 1370 инсан пособыла тохтадырылганды эдиле. Алайлааны битеулю саны уа 2242 адам болганды. Белгилерге кереклиси, биз этген жуушуланы аныттырга, аламы тын этерге битте онлагыры бардыла. Ара, сөз ючюн, ырыскы-техника база бла толук жалчытуулары юсюрден информация беруде да аман куралмаганды. Урунуу рынокда кытайлыкчыны жуушатыр ючюн, кырал керекли средстволар кылыл турды.

Ушаккы **ТЕМИРЛАНЫ**
Анатолий бардырыды.

ЗАКОН

Декрет төлеулену беринуу жангы жоруклары

Кырал Дума пособыла тохтадырыуда жангы жорукка кёчюну юсюрден законку кыбыл этгенди. Тиширула сабилени ауурлыклары болганы ючюн төлеулену варианты 2013 жылга дери келери сайлау болушукта.

«Озган жылда декабрьде депутатла жаз аналагы төлеулену пособыланы санауу жангы жорукларыны юсюрден законку кыбыл этгенди. Алагы кере, төлеулену өлчөмдери, алгыңча, бир жылга угуй, ар эки жылда ишчи хаккыга кырап тергелди.

Бир-бир жаш аналаны бир торло жангылыккы чамалан

дырган окуяна этген эди, кыралда бу законга кыажуулукну кергозгөн митинге оюно бардырылган эдиле - төлеулену өлчөмдери азайырга болуук сунуа эдиле белги.

Властьта уа эски жорукчалы алыкты кетермеген эдиле, жалаңда кёчюну кезуно 2-жыллык болмакы юсюрден азы эдиле - ол кезуно ичине уа былай сайлау этер мурагын эдиле - декрет төлеулену өлчөмдери тохтадырыуу эски эм жангы варианттыңандал аналагы кыайсыз тап болуугуна кыарырга эсе эдиле.

«Бир торло кёчюну кезуе керек тоюлдо, деп аны атады Евгений Гонтмахер, шындою айнууну институту правленини члени. - Пособыны тергеуно вариантың сайлау болуук тоюлдо. Алай сайлау өмүрден ахырга дери берилге

тийишиди. Тишируулары келери сунганларча, жангы жорукка декрет төлеулену азайткан этердикте. Кертисин айтканды уа, иш хаккы сайын кебее барды, жаш аны сабилден ауурлуугу болуук жылы алындыгы жылда филдарлары да кебейриктиле. Декрет төлеуле ахыргы эки жылдагы орталкы иш хаккыга кере тергелесе, аламы битеулю жамалды, жалаңда иш хаккыга жылдагы орталкы иш хаккыга кере берилген битеулю суммалдан эсе, аз болукулду.

Кертуди, башка вариант да барды: аны эңди болуук тишируу кырауында сабилени сакъларга болышадга жатса, ахыргы жылда фидайсыны өлчөмү азайган этердик. Быллай кезуде уа жангы жорукта тап болукулдуна.

Интернетден.

ТАУЛУ КЫЗ - 2011

Игиледен игиси сайланганды

«Эльбрусидин» Къабарты-Малкырада бөлөмүндө озган байрым кюн «Таулу кыз 2011» деген конкурсу бардырылганды. Анга республиканы кырал университетинде, Искусстволаны Север-Кавказ институтунда, КъММКУ-ну медицина колледжинде, Москвада Гесиниле атлы

уа хчминиле терх да, татылуу да этип, стогъа салырга. Конкурсантла бары да миллет жырлыкла кийип чыккыанлар, бек хычууну көрөнгөндү. Аланы араларында кзарачайы кыонак да болганы себепли залда аны журмети бля, кел эгидинде, Москвада Гесиниле атлы

ленини секретары Шауаланы Разият эмда республиканы радиосуноу бөлөмюно редактору Наршауаланы Мадина киргендиле, аланы араларында эм ахшыланы сайлаганы тыйкол этиди. Айтылган оюмладан сора биринчи жерге Москва Гесиниле атлы институтда окугъан Къабардокъланы Зурурагы тийишли көргөндиле. Экинчи жер Искусстволаны Север-Кавказ институтуну студенткасы Эркинчаны Фаридга жетгенди, ючюнчю уа КъМКУ-ну медицина колледжини биринчи кур-

Кетенчиланы Муса Къабардокъланы Зурурагы саугъалайды.

Конкурсха кыатышханды.

консерваторияда, Нальчикке орта школлада окугъан кызла кыатышхандыла. Быллай эришуле биринчи кере бардырыладыла. Кызла юч торлю жаны бля усталыкларын көргөзгөндө керек эдиле - назму, ханар айтырга, жырларга, кыбуз согуарга, тепсөргө. Экинчиден, ашу эшилчурчук ийиргиге. Бек ахырында

ри да кеп эдиле. Эки сагъатдан аспам заманы баргъан конкурсу кезуюнде кызла, тепсөрг, жырлап, кыбуз согуп, сорулуга да тынгылы жуупала берип, фахмулукулкларын көргөзгөндиле. Журиге, анга уа КъМКУ-ну профессору, филология иммулыны доктору Кетенчиланы Муса, КъМР-ни Журналистерини союзуна прав-

сунда окугъан Бечелланы Азият болганды. Къабардокъланы Зурурага «Эльбрусидин» саугъалары бля бирге кыдык кёчюноу сулпытурасы да берилгенди. Ол аны энди кыдык ычмындырмазга кореширгин айтаанды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият. «Эльбрусидин» саугъалары бля бирге кыдык кёчюноу сулпытурасы да берилгенди. Ол аны энди кыдык ычмындырмазга кореширгин айтаанды.

КъМР-ни ПРОКУРАТУРАСЫНДА

Багъаланы контролда тутарыкдыла

Нальчик шахары прокуратурасы РФ-ни Монополияла кыжауа федеральны службыны КъМР-де Управленийсы бля бирге С. Антонованы ашакъаны багъалары кепорюктелерини юсюнден тарыгъууну тинтгендиле.

Болсада былтыр жайда хауаны кызылуугуну хатасындан сауулгъан сютно бльчми азайганды. Аны ючюн республикада предпритияла аны башка регионладан сатып алырга эмда продукттарына кыргъак сютно кёборк кыошарга тышкенди. Ол а аспамында тыш кыралдан келтириледи.

2010 жылда жайда Т.Б. Маремшавоун ачип предпритиясында багъала эки кере кетюролгөндиле, артыкда июльда бля августда. Алай бля завод продукциясыны багъасын 25 проценте ёздюргөндү. Ол а кыозулыкуну хатасындан предпритиянын иелигинде болгъан фермалада сауулгъан сютно бльчми азайганы ючюн этгенди.

көненде «Наша деревня», «Долче Вита» сют продуктлары багъалары 5-10 проценте учууду. С. Антонованы тарыгуунда тюкендеде ётмекни розница багъасы да асыры уллууду деп жазылады. Нальчик шахары прокуратурасы бир килограмм ётмек 16 сом 67 капек турганын тохташдырганды. Ол «Нальчик-хлебзавод» ООО акъ ундан этген стандарт ётмекни бек учуз багъасыды.

Къабарты-Малкырада сютден этилген продукцияны «Молочные продукты» чекленген жуупулыгы болгъан обществон, «Нальчикский сют, жарашыргъан комбинаты» эмда «Регион продукт» ООО чыгарылады. РФ-ни Правительствовоу кыабил кирген жаны техника мардагъа кёре, сютден этилген продуктла бля классификация кийрилгенди. Анга тийишлиликде кыргъак сютден неда ол кыошулуп чыгарылган сюте бля башка затла «молочные продукты» деген категория бериледи. Патертизацияланган сютно эч андан продуктланы жарашыры ючюн а, предпритиялагъа жалгъанугай, керти сют керекди.

Социальный магъаналы ашакъан продукцияны тинтгенден сора аланы розница багъалары предпритие тохташдыргъан ёлмече тюкюно анга кошъан ахчага кёре кыралгъанлары ачкысылганды. Алай бля продукцияны тюрюкчю Т.Б. Маремшавовдан сатып алгъан тюрюкчю багъасына кыошулмайды. Дагъыда уну багъасы бир неча кере кетюролгөндү. Ол да ётмекни багъасыны ёсегине себеплик этгенди. «Проходланы ётмек биширген заводу» продукциясына багъаланы кыалы тохташдыргъан да тинтилгенди. Анга кёре, кыра буйадан этилген уну багъасы 15,5 проценте кёбюйгени, аны бля бирге уа производство-

ну файдальыгы да азайганы ачыкланганды. Ётмек биширге жаралуу Къабарты-Малкырагъа Ставрополь крайдан келтириледи. Ол КъМР-ни кесинде чыгарылган эл молк продукция жетишмегин ючюн этиледи. Аны себепли КъМР-де аш-азыкга багъала сезонга кёре тюрленеди эмда производствени, сатыгууну кюдрюларына кёре кыралылады. Алай бля аш-азык затланы кыошурчю эмда аланы розница неда отпювий аман бля сатычуу монополияла кыжауа зоннагъа бузуклык этмекчиденде. Республикда жашагъан аны аш-азыкга багъала ёсегенлери бек жарыкханлары бля байламлы Нальчик шахары прокуратурасы КъМР-де УДАС бля бирге багъаланы мониторинг тин бардыргъанлай турлукуду.

О НЕБОТОВА, КъМР-ни прокуроруноу аспамны информация органла бля байламлыкъланы жаны бля болушукчуусу.

МИЛЛЕТ КОНКУРС

Жамауат бля байламлыкъланы кючлендирир муратда

КъМР-ни Жаш тёлёно эмда жамауат бирингуени ишлери жаны бля министрствосу аспамны информацияны органларына эмда жер-жерли самоуправленийны администрацияларына деп «Информация байламлыкъланы Власть-Жамауат-СМИ» деген миллет конкурсу башланганы юсюнден билдиреди. Аны мураты - басманы окуучуула бля байламлыгын кючлендириуну хайрылы амалларын табууду, шахарла бля элге келишулю информация политиканы бля айнауну жоллары белгилеуду алачы жашауда бардырырга себеплик этюуду, аспамны информацияны жер-жерли органларында шёндюгю медиа технологияны хайрылана тингю болушууду.

Конкурсуноу информация политиканы бля айнауну жоллары белгилеуду алачы жашауда бардырырга себеплик этюуду, аспамны информацияны жер-жерли органларында шёндюгю медиа технологияны хайрылана тингю болушууду.

Жер-жерли самоуправления-информационной кампанияны, «Народный депутат», «Эффективный пресс-секретарь».

Холаланы Марзият. «Эльбрусидин» саугъалары бля бирге кыдык кёчюноу сулпытурасы да берилгенди. Ол аны энди кыдык ычмындырмазга кореширгин айтаанды.

Холаланы Марзият. «Эльбрусидин» саугъалары бля бирге кыдык кёчюноу сулпытурасы да берилгенди. Ол аны энди кыдык ычмындырмазга кореширгин айтаанды.

Холаланы Марзият. «Эльбрусидин» саугъалары бля бирге кыдык кёчюноу сулпытурасы да берилгенди. Ол аны энди кыдык ычмындырмазга кореширгин айтаанды.

Спорт

Ойнагъанлагъа, кырагъанлагъа да - заууклык

Май районда стритболдан биринчи официальной эришуле бардырылгандыла. Анга беш команда кыатышханды: Майский шахарны жаш адамлары кыаууму эм бир неча битенулю билим берген учреждениле окуучулары.

Учула битеу онлардан да хайрылан итингендиле хорламга. Аны себепли жарысрга келгенде сайыр сермеште, ариу комбинацияла кырап, заууклык алгандыла.

Учула битеу онлардан да хайрылан итингендиле хорламга. Аны себепли жарысрга келгенде сайыр сермеште, ариу комбинацияла кырап, заууклык алгандыла.

Команда финалгъа чыкканды

Ставропольда стол теннисден Шимал Кавказ федеральны округну биринчилиги бардырылганды. Анда элден аспам жаш спортчу сынагандыла кырауларын.

Темуккуланы Лейла, Дарина Тазиева, Елена Кан, Мария Грабова, Бэлла Хадзегова - кызгъланы командаларыны араларында алга кишини ачкындирмагъандыла. Ачык тренер Андрей Климов юбретеди.

Темуккуланы Лейла, Дарина Тазиева, Елена Кан, Мария Грабова, Бэлла Хадзегова - кызгъланы командаларыны араларында алга кишини ачкындирмагъандыла. Ачык тренер Андрей Климов юбретеди.

Улбашланы Керимни «алтыны»

Волгоградда «Динамо» обществон 1992-1994 жылда тауугъаланы араларында зюлодан Россейни биринчилигин бардырыанды. Анга кыралны регионлардан жок бля отузга жуукку спортчу кыатышхандыла.

Волгоградда «Динамо» обществон 1992-1994 жылда тауугъаланы араларында зюлодан Россейни биринчилигин бардырыанды. Анга кыралны регионлардан жок бля отузга жуукку спортчу кыатышхандыла.

Волгоградда «Динамо» обществон 1992-1994 жылда тауугъаланы араларында зюлодан Россейни биринчилигин бардырыанды. Анга кыралны регионлардан жок бля отузга жуукку спортчу кыатышхандыла.

Масхара

Сарымырзаны тюзетиую

Музыка училищени сохталары Анур бля Ахмет жай сохталарында аталары бля Тегерек-Талада дурдын жыррга бардыла. Алайдан узак болмай кыалы агъачда уа жарык тангыла кууана, булбула, дорбункулга тегерекни ариу макъамлы жырлагъанлары бля сагъайтандыла.

кагъа кыулак сагъандына. Ата, алачы онлардан кюгерче, мурдах болду. Ичинен а - Табыгъатыбанды дурдын ариулугун, тамашалыкны кюгерге, кыанатыланы тауушук макъамларын эшитирге кел сайгандыла. Кыулакыла музаканга не хазна болсунла, деп, аллага жазыксынды, сора, кыатлары жуукку келип: «Дунида булбулладан ариу жырлагъан жан болмаз, деп, жашланы эсерин агъач талада тамашалык «симфониягъа» буржурга кюрешиди. «Ата, - деди Ахмет, - биз шёндюгю музыкагъа юйренибди, чыккыанлары ёмюрленде келген жуиудеген ёлнери бизге неге керекди? «Ху, ата, биз кыбузуда, фортепиано ойнайбыз, ма биллай аламан жаз музыкагъа юйрени-

биз, деп, Анур да сёзге кыошулду, сора радиоприёмникни атамысы кыулагъаны жуукку тууду. «Былайдан да бек ичи эшитме таудан таш тёнгереген, зыгыр юсюнде оюйрелген кыанжал тауушу эриши музыкагъасыны. Алай магъанасын а агъыламан. Андан да бек тошомгемим а бля бизни кыбузуда ойнайбыз дегенимизди. Аны юсюне минип, секирип-секирипни ойнайсыз? Баям, тюеклерин ачкы бармакларыгъы бля баса болурсуз, деп, Сарымырза дурдын жай башлады. Жашла да, аны ёзындан дурдураны бир бири юсерине кыыйлы, батанга эте тебидиреди. Ол юндөн бери жашла кыбуз, фортепиано да ойнагъан угъай, согулгъан этгенин агъыладыла.

Теммоланы Мухадим. «Эльбрусидин» саугъалары бля бирге кыдык кёчюноу сулпытурасы да берилгенди. Ол аны энди кыдык ычмындырмазга кореширгин айтаанды.

БИЛДИРИУ

Халкк жырчылагъа атап

КъМР-ни Культура министрствосу айтлыккы жырчы Оттавары Омарны аты бля фестивал «конкурс болгунун билдиреди. Ол малкар (кырачай-малкар) халкк жырны устасы, аланы сакълауга уллу кыйын салгъан, халкк жырчы Омарны 95-жылгъаны атадыды.

МВД-ны командасы – биринчи

Шахмат-нашка клуб «Ладья» КъМР-ни федеральны кыулукулукларыны спартакиадасы бардырылганды. Эм ичи команда атха тийишли болуу ючюн, МВД-ны, МЧС-ни, У ФАС-ны, УФСИН-ни, УФСКН-ны командалары корешгендиле.

Шахмат-нашка клуб «Ладья» КъМР-ни федеральны кыулукулукларыны спартакиадасы бардырылганды. Эм ичи команда атха тийишли болуу ючюн, МВД-ны, МЧС-ни, У ФАС-ны, УФСИН-ни, УФСКН-ны командалары корешгендиле.

Шахмат-нашка клуб «Ладья» КъМР-ни федеральны кыулукулукларыны спартакиадасы бардырылганды. Эм ичи команда атха тийишли болуу ючюн, МВД-ны, МЧС-ни, У ФАС-ны, УФСИН-ни, УФСКН-ны командалары корешгендиле.

УЧРЕДИТЕЛЬСЯ: КЪАБАРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛЯ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕКТИВА: БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору оубурысары), КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редактору оубурысары), АЛИКАЛАНЫ Владимир, БИТРИЛЛАНЫ Аминат, ТЕКЕЛИ Хуа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКУЛАНЫ Борис (хууалы секретары).

Редакция авторла бля кыагыт жюрюгмейди. Къыз жамаалга рецензия этилмек эм ала артка кыатырмаймайдыла. Газетде басылганын материалла айтылган оюмда редакцияны оюму бля келишимге болушук. Азында айтылган хар зат ючюн, Россей Федерацияны басманы юсюнде Законду тийишлиликде, материалланы авторлары келесери жуупуладыла.

Газетни басмагъа КъМР-ни Жаш тёлёно эм жамауат бирингуени ишлери жаны бля министрствосуноу компьютер служба бля халкк этгенди. Газет «Тегерек» ООО-ну тинтирдирилген басмадан анымы. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33.

Номерге грасдикге кёре 19 сагъатда кыоп салынганды. 20.00 сагъатда кыоп салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЛА: Кыонакъланы Хасан - дежурный редактор; Гайылан Рита - жуупулы секретарыны оубурысары; Акушуланы Форуза (3.4-чю бетте), Мисирланы Лейла (1-чи бет), Алийланы Белла (2-чи бет) - корректорла.

360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5. Электронный почта: elbor_5@mail.ru